

Titl.
Nábytek - Nohel,
Slavkoviče

P. Rousínov

Insertní doklad

ROČNÍK 30. ČÍSLO 131.
Brno, v neděli 10. srpna 1941
Líst Národního souručenství

Pravda

DNES REPORTAŽ O ROUSINOVĚ

UVNITŘ LÍSTU:

Město Smolensk
Bergenská dráha v Norsku
Z města a světa
Smrt Jos. Dobrovského
Naše služba zemědělcům
Ženská a Svazová hlídka
Týdenní přehled rozhlasu
Orealská mistrovství
v Olomouci

Vítězné tažení na východě

Sovětským armádám byly zasedeny rozhodující útery.
Politika Churchillova a Rooseveltova prohlédnuta.

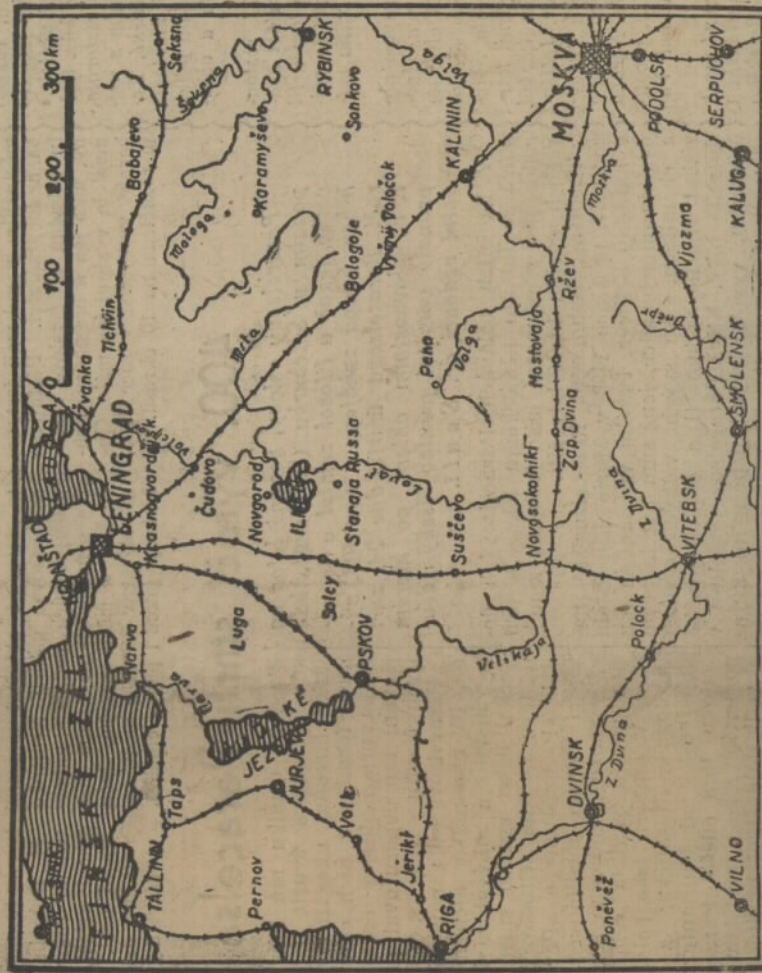

Brněnská tiskárna. - Foto Ceps.
R. Evropské národy,
které stojí semknuty v o-
braně proti bolše-
vickému nepříteli světa, u-

těžným dosavadním nápo-
rem. Již podle toho je mož-
no hodnotit význam úspě-
chů. Vrochní velitelství bran-
né mocí upozornilo krátkou
věstou, že sovětské vojenské
vedení nemá žádného spo-
lohivého obrazu o stavu
vlastní fronty. Vezmou-li se
v úvahu ještě poslední hlá-
šení, která oznamují zřete-
lé ochabnutí bojové síly,
můžeme si vytvořit předsta-
vu, jak závažné, ba rozho-
dující byly útery, které u-
trpěly sovětské armády.

Na světovou veřejnost,
která se až na nepatrné vy-
jimky již dávno spoléhá na
bezpodmínečnou pravdivost
německého vojenského zpra-
vovatelství, učinily tyto zprá-
vy o úspěších nejhůšší do-
jem. Průhledné předtvo lži
anglo-amerického židovské-
ho tisku bylo jedním rázem
potrháno.

Ve srovnání s obrovitými
událostmi připadá nám sna-
ha amerických válečných
živátů kolem Roosevelta
jako odporné pokoušení rej-
dy židovských burslání.

Mapa východní fronty

ŠEST NEDĚL VÁLKY PROTI SOVĚTSKÉMU SVAZU

Mravnost a mládež

Ještě v nedávné době nebylo skoro nikoho, kdo by pečoval o mládež. Politika se spíše sto-
rala o počet mandátů, o zajiš-
tění teplých míst pro své sto-
pence. Orgány státní měly
přino jiných zájmů, mnohdy
vzdálených, ale vrcholný zá-
jem, totiž prospěch těch lidí,
jímž jako nejvyšší organizace
měly sloužit, se ztrácel kdesi
v neznámu. Dnešek, který cha-
rakterisují velká národní po-
litická hnutí, obrací pod jejich
olivem zájem a starost k mlá-
deži. Teprve dnes, kdy pojem
národ dostává nový význam,
kdy je chápán jako společen-
ství, přichází také poznání nutnosti
organizované péče o mládež.

Bez mládeže by ztratila prá-
ce a úsilí většiny dospělých
konkrétní obsah a smysl.
Mládež potřebuje dospělých,
ale i dospělí potřebují mláde-
ž. Je sociálně nepřírozené a
podřídné to zkládání společen-
ské stavby, když dospělí nema-
jí za sebou mládež, o kterou
by se starali. Národ starých
mládenčů, bezdětných manželů
a jedináčků je národem ne-
mocným a nepřírozenou so-
ciální strukturou, a tím také
národem mčenným.

Jaká je dnes mládež, takový
bude zítřka národ. V mládí se
chovají výchovatelé, přijímá ná-
zory a životní ideály, v mládí
se tvoří v zásadě duchovní i
mravní osobnost člověka, která
se v mužném věku ustáluje,
ale podstatně nemění. V mlá-
dých letech se rozhoduje, zda
bude z člověka pořádný cha-
rakterní muž, plný člen ná-
roda, nebo bezpáteřná oso-
bnost, neprospívající národní-
mu společenství.

Mládež splnit svůj ú-
kol a nemát zklamání, pak
musí zachovat nejvyšší, ale ta-
ké nejnebezpečnější příkaz, a tím
je mravnost.

Brněnská tiskárna. - Foto Ceps.

se totiž v zásadě duchovní a mravní osobnost člověka, která se v mužném věku ustálí, ale podstatně nemění. V mladých letech se rozhoduje, zda bude z člověka pořádný charakterní muž, plný člen národa, nebo bezpáteřná osobnost, neprosazující národního společenství.

Má-li mládež splnit svůj úkol a nemá-li zklamat, pak musí zachovat nejvyšší, ale také nejnebezpečnější příkaz, a tím je mravnost. Celý problém mravnosti je v mládí problémem čistoty. Křesťanství požaduje na mladých lidech naprostou čistotu. Tento požadavek není že přímo vyplývá z podstaty křesťanství, ale má také nesmírný sociální význam. Čistota poráží národní, na druhé straně však nemravnost je níže. Hybnou silou vzestupu národa je mravní síla a energie, nastrádaná během čisté prožitosti mládí. Z mladých lidí, kteří vlištěně vybojují těžké boje sami se sebou, boj o svou čistotu, z těch ještě později budou stateční muži, hrdiní bojovníci a vytrvalí pracovníci a z dívek obětavé a pečlivé matky. Jak však můžeme očekávat od těch, kteří již v mládí propadli nemravnosti, je-žichž mysl se nepovznesla nad úroveň smyslných představ, aby později jako muži se nachlili pro vznešené pojmy národa, povinnosti a obětivosti pro celek? Sloupem národa nemůže být zlato, ale čistá mravnost, není zbabělost, ale charakter. Co byly platiny věchných škol a výchovné ústavy, co byla platná všechna krásně zařazená hřiště, sládky a tělocvičny, když odtud vycházeli mladí lidé snad se zálibou vedomosti a zdravým tělem, ale bez charakteru, bez pevných zásad a silné vůle, zkrátka bez mravnosti.

Dříve jsme se nestarali o mravnost, ani o mládež, tím méně o mravnost mládeže. Ale chceme-li mít zdravý národ, pak musíme mít mravnou mládež. Prošívá a ozduší mladých lidí, které často ještě nemají stopy chabující minulosti, musí být naplněno duchem, z něhož vychází čisté mládí, z ruky naděje budoucnosti.

Jaromír Falkenauer.

Foto Ceps.

Mapa východní fronty

ŠEST NEDĚL VALKY PROTI SOVĚTSKÉMU SVAZU

Úspěch překonal nejmělejší očekávání

Celkem zajato 295.000 nepřátel a ukořistěno nebo zničeno 13.145 tanků, 10.388 děl a 9.082 letadel.

Z Vůdceva hlavního stanu, 6. srpna. Čtk. - Vrchní velitelství branné moci oznamuje: Jak je zřejmo z četných zpráv, nemá sovětské velení žádného společného obrazu o situaci na své vlastní frontě. Při seírání na zásadě bezpodmínečné pravdy byla tudíž pro německé zpravodajství příkazem největší zdrženlivosti, jestliže nechtělo nepříteli poskytnouti cenné informace. - Oprávněné přání německého národa, aby byl denně informován o průběhu operací, muselo ustoupit do pozadí vůči této skutečnosti. Ba muselo dokonce počítat s tím, že ve vlasti vznikly falešné představy a že nepřítelská cizina rozšiřovala klamné pověsti. Nyní nastal okamžik, který vzhledem k závažnosti nových operací umožňuje dát informace o průběhu a výsledku mocného zápolení, které započalo průlomem Stalinovou linií. Mezi černým mořem a Finským zálivem umožňují terén a vlastní stanovení cíl, že tento průlom byl vynucen na třech rozhodujících místech: jižně od Pripetských močálů, směrem na Smolensk a jižně od Čudského jezera. Ve třech následujících souhrnných zprávách bude vyličen boj sil při tom nasazených. Ve čtvrté závěrečné zprávě bude zhodnocen celkový výsledek těchto operací. Operace rá finské frontě a boj válečného námořnictva musí být vyhrazeny pozdějším zprávám.

Vávat kupředu, až se podaří přimět nepříteli k ústupu a vrazit kln přelom až před brány Kijeva. Tímto průlomem, vedoucím hluboko do týlu Stalinovy linie, bylo umožněno zabít v široké frontě mezi Dněstem a Dněprem k jihu odříznout zadní spoje nepřítelovy a zahájit obchvacovací bitvu, která toho času je v plném proudu. Na těchto bojích, při nichž nepřítel utrpěl neobyčejně velké ztráty, měly vynikající podíl maďarské a slovenské svazy, které ve věrném bratrství ve zbraní stály bok po boku německé branné moci. Současně s touto operací zdolaly německo-rumunské svazy, stojící pod vrchním velením generála Antonesea, silně hájenou řeku Prut a osvolodily od nepřítelů Bessarabii, přes nejrudší protibranu a nejneshůdnější terén. Potom byla nasazena armáda, sestávající z německých a rumunských sborů, pod velením generálporučníka rytíře von Schoberta, aby pronikla přes střední Dněstr na severovýchod zjednotila spojení se silami, přicházejícími od severu. Dosavadním sčítáním v tomto bojovém úseku bylo zjištěno přes 150 tisíc zajatců, 1970 tanků, 2190 děl. Letectvo generálporučníka Löhrna na úspěšném průběhu těchto operací vynikající podíl. Sestře-

terá se již na nepatrné výšince, již dávno spolehá na bezpodmínečnou pravdivost německého vojenského zpravodajství, učinily tyto zprávy o úspěších nejhlušší dojem. Průhledné předtvo již anglo-amerického židovského tisku bylo jedním rázem potráheno.

Ve srovnání s obrovitými událostmi připadá nám snaha ha amerických válečných štváčů kolem Roosevelta jako odporné pokoutní rejdy židovských burslání. Roosevelt se snaží v době, kdy armáda Velkého Německa a jeho spojenec zachraňují vítěznými boji Evropu před bolševismem, získat postranními cestami nové opěrné body pro nadvládu dolaru. Tentokrát je za Roosevelta tahat z ohně portugalské kašany a která má požadovat nad Azory zřízení jakéhosi protektorátu. Také v Zádni Indii a Indochíně se snaží židovsko-plutokratická válečná švábi sklízet vavříny. V obou případech však byla tato lace dána pod zámek. Portugalsko dalekosáhle zesílilo svoje vojenské posádky na Azorách, a jeho státovní prezident se mohl nedávno při návštěvě tohoto ostrova přesvědčit podle nadšeného přijetí, komu patří sympatie obyvatelstva.

Na Dálném východě vyslalo a vyvolodilo Japonsko Pokračování na str. 2

Brněnská tiskárna. - Foto Ceps.

Brněnská tiskárna. - Foto Ceps.

R. Evropské národy, které stojí semknuty v obranném boji proti bolševickému nepříteli světa, učinily si ze sporých zpráv německého vrchního velitelství branné moci správné závěry a řekly si, že německé zpravodajství mělo dávno, proč zařazovalo zprávy, když toho vyžadovaly vojenské operace.

Pro hloupé lidi, kteří se ještě neponoučili, a hledali v takových přestávkách náhlý obrát — bohudík bylo takových typů málo — byly německé zprávy o dosavadních výsledcích operací na východě ledovou sprchou. Konečně se opět prokázalo, že německá branná moc a její spojenci v boji neznají žádných překážek. Že masy lidí, vzdálenost mnoha set kilometrů v prostoru a nejhorší stav silnic nedovede postup vojenských oddílů zastavit. Pohled na ně, kterou z mnoha map, které nám zobrazují válečnou oblast na východě, nám dává poznat obrovskou rozlohu prostoru vybojovaného ví-

Z města a světa

-Vik- V rámci všeobecné audience přijal Sv. Otec 6. m. m. početnou delegaci římského Svazu Charitativního z r. 1871 papežem Piem IX. Dlouholetým předsedou této instituce byl také otec nynějšího papeže, konsistoriální advokát Filippo Facelli. Zástupci Svazu věnovali Sv. Otci umělecký cennou sošku Madony del' Arcetto, pracovanou ve slonovině. V téže audienci přijal Sv. Otec také 3000 poutníků ze všech částí Itálie, kteří naplnili prostorný auditorium sálí i přilehlé loggie Raffaeleho a Mantovaniho. Novomanželské audience, pořádané pravidelně každou středu, též se rostoucí oblibě. Počet účastníků pohybuje se stále mezi 2 až 3000. V prvních dvou červencových audiencech promluvil Sv. Otec k účastníkům o nezbytné potřebě a účinnosti modlitby. Jeho slova vyzněla v přítomnosti: »Neztrácejte důvěru v Boha, vašeho Tvůrce, který vás miloval prve, než vy jste ho mohli milovat a jenž vás vyvolal za své přátele.« V soukromé audienci přijal Sv. Otec býv. italského ministra vyučování a známého historika, senátora Pietra Fedele, který jest jedním z nejlepších znalců doby sv. Kateřiny Siené. Fedele vydal také před časem obsáhlý životopis této světice a pořádá nové, kritické vydání jejích listů, které dospělo ke třetímu svazku a obsahuje přes 500 dokumentů.

Podle zvyku, udržovaného od r. 1871, sestoupil Sv. Otec v předvečer svátku sv. knížete apoštolských do svatořečnické krypty, aby tam uctil hrob prvního náměstka Kristova. Při této příležitosti posílil v Confessio uložená pallia patriarchů a arcibiskupů.

První neděli po sv. Petru a Pavlu vzpomínko podle starobylé tradice slavnou mši sv. a odpoleční pobožnosti římské Collegium Cultorum Martyrum svatých památek prvních mučedníků pro víru Kristovu na páté Vátného města. Slavnou mši sv. celebraval protektor Srdázu, kardínál Fumasoni-Biondi. V odpoledním kázání vykládá proslulý kazatel P. Coma z Tor. Ježíšova příkladnou víru a obětavost prvních vyznanců, kteří byli podle svědectví Tacitova po velkém požáru města Říma za císaře Nerona kráždění a upalování v jeho zahradech, prosilující se z části také na dnešním území Vatikánu.

Generální vikář katolické italské branné moci, arcibiskup Bartolomasi, posvětil mariánskou sochu, věnovanou ošetrovatelkami italského Cerveného kříže na hrbitov padlých Italů v albánském Beratu.

V rámci tisíctého apoštolátu byla vyjádřena pro vojny italské branné moci brožura, obsahující výňatky ze spisů a listů sv. Kateřiny Siené, patronky Itálie.

Třetíroční biskup Msgr. Franz Rudolf Bonaventura vydal k věřícím své diecése pastýřský list o duchovní péči o nemocné. Navazuje na slova sv. apoštola Jakuba: »Státní kdo z vás, porovnej k sobě kněží církve a (ti) ať se modlí nad ním, možná ho oživen ve smrti. Pane a

MĚSTO SMOLENSK

Již ve dnech ústupu za války v roce 1812 hrál Smolensk velkou úlohu. Od 10. do 17. listopadu toho roku táhla Napoleonova Veliká armáda tímto městem, v němž pro nedostatečný přírůstek poživatelné a pítelné vody vznikly různé výjímky. Od Smolenska nabyl pak ústup oněch příšerných forem, jež známe z dějin. Dne 17. listopadu opustil maršál Ney asi s 9000 muži město. K nim přidalo se ještě asi 4000 mužů beze zbraní. Mnoho raněných, nemocných, žen a dětí musilo být opuštěno, protože nebylo dopravních prostředků. Sotvaže mužstvo opustilo město, celá pernost vyletěla do povětří.

Smolenská gubernie leží na západě země a měří 75.115 km² se 2,5 mil. obyvateli. Nejvyšší část gubernie je na severovýchodě, kde leží prameny a vodní předěl tří různých říčních systémů, totiž Volhy, Dněpru a Dviny. Smolensk patří skoro výlučně k povodí Dněpru, který jim protéká. Hlavním městem gubernie jest Orcha a dobytkařství. Pěstují se zejména průmyslové rostliny, jako len a brambory. Přemysl je vyvinut jen málo. Gubernie, vytvořená v roce 1796, je rozdělena na 10 okresů.

400. výročí smrti Paracelsa

Paracelsovy oslavy, konané letos na podzim v Salcburku (Salzburg), kde velký lékař a filosof zemřel, a je poherben, budou zahájeny v den 40. výročí Paracelsova úmrtí, dne 24. září t. r., slavnostním aktem, po kterém pronese pamětní proslov říšský zdravotní vedoucí dr. Conti.

V letošních oslavách Paracelsových dožívá se tomuto německému lékaři a přírodopisci zhodnocení jako jednomu z největších duchů, kteří kdy žili. Theofrast Bobmasteus Paracelsus se narodil 17. prosince 1493 v Maria Einsiedelu v kantonu Schwyz. Prvého vzdělání se mu dostalo od jeho otce, jenž sám byl lékařem a chemikem. Na svých velkých cestách získal značné vědomosti a objevil mnohé důležité léky. Když Paracelsus vystoupil v Německu, vyvolal svými úspěšnými kurami velkou pozornost.

Roku 1526 byl povolán za městského lékaře do Basileje, kde jeho přednášky na vysoké škole byly četně navštěvovány a měly velký úspěch. Učenec chápal již přírodu jako velký živý celek. Od Paracelsa pochází moudrý výrok, že Bůh nedopustí na člověka žádné nemoci, aniž by nebyl stvořil také léku. Získal si veliké zásluhy o oživení přírodních věd a zavedl do lékařství chemii.

Paracelsus zdůrazňoval cenu zkušenosti

Úspěch překonal neismělejší očekávání

Dokončení se str. 1.

tectvo generála polního maršála Kosselringa má na tomto vítězství rozhodující podíl. Sovětské letectvo ztratilo v tomto bojovém úseku 1098 letadel. Podrobný průběh této bitvy bude blíže vyličen v příští zprávě vrchního velitelství branné moci.

Milionové armády zničeny.

Císelnými úspěchy z naší východní fronty, uvedenými v dnešních zvláštních zprávách, zvýšily se úhrnné číselce, označené ve zprávě vrchního velitelství branné moci z 11. července ze 400.000 zajatců, 7615 tanků, 4423 děl a 6233 letadel na celkový počet 895.000 zajatců, 13.145 tanků, 10.388 děl a 9882 letadel. Tím bylo dosaženo úspěchů, které daleko překonávají nejsmělejší vlastní očekávání. V celém svém rozsahu mohou být správně hodnoceny jen tehdy, když se uváží, že krvavé ztráty tohoto nadmíru houževnaté a urputné bojovného nepřitele mnohonásobně převyšují počet zajatců. Svazy vojska, zbraní a letectva, pokud jde o statečnost a vytrvalost, podaly v boji proti tomuto dosud nejtvrděmu odpůrci nadlidské výkony. Převaze německého vedení, neprekonalné jakosti zbraní, vynikajícímu výcviku a bojové zkušenosti vojska, především však hrdinství německého vojáka a jeho kamarádů ve zbraní, je třeba děkovati, že mohutné vyzbrojená sovětská branná moc mohla být rozbita. Je třeba poukázat na pochodové výkony pěších divízií, které, započteme-li bojové pohyby, mnohdy urazily daleko více než 1000 km. Celkové operace v tomto rozsahu byly umožněny jen na podkladě vynikající organizace zpravodajské služby a spojení v týlu, jakož i skutečnosti, že se podařilo již dnes obnoviti železniční síť v obsazeném nepřátelském území téměř v plném rozsahu až těsně za bojovou oblast. Jsouc si vědoma své převahy a v jistotě konečného vítězství, stojí německá branná moc připravena, aby nyní v novém operačním úseku pokračovala ve zničovacím boji, který započala řadou největších vítězství.

Rozšířený vodohospodářský program

Dosavadní vodohospodářské plány v území Protektorátu počítaly s výstavbou údolních přehrad, které by v celku vzduily 2,5 miliardy krychlových metrů vody. Uskutečnění tohoto programu mělo v oboru vodohospodářském uspokojiti nutné potřeby zemědělství, lesnictví a průmyslu, jakož i opatření pitnou vodu obcím, kde dosud vodovodní zařízení nebylo.

...dále »Paramirum« a »Paragranum«, obsahující systém medicíny. Jeho spisy byly vždy znovu a znovu vydávány, a kolem jejich autora vznikla celá odborná literatura. V souboji jeho spisů jsou také díla theologicko-filosofická, z nichž vyznačuje náboženské založení autorovo.

Roku 1528 odeslal Paracelsus z Basileje po té, když se s městskou radou nepohodl, a vedl dále život neklidný, provázený nedostatkem. Zdá se, že teprve poslední léta svého života v Salzburgu prožil klidně. Zemřel osamocen v tomto městě, v noci 24. září 1541, v poměrně mladém věku 48 let.

U příležitosti 400. výročí smrti tohoto velkého lékaře a badatele, byl jeho náhrobek na salzburuském hřbitově sv. Šebastiána pietně obnoven.

V rámci letošních oslav bude v Salzburgu uspořádáno několik přednášek o mrtvěném učenci, které přednesou vynikající němečtí vědci, a bude otevřena také jeho výstava a založena Paracelsova společnost.

Jídlo pro divisi

Válečný zpravodaj K. Hampe lčí v LNN zásobování vojsk na frontě. Jedna divise dostává denně 7 tun potravin. Z toho je na příklad 160 kg zrnkové kávy, 320 kg kávové náhrady, 8000 bochníků chleba, 800 kg másla, 1600 kg syra nebo uzenin. Je-li k obědu

brach, je ho 1600 kg. K tomu denně 96.000 cizaret nebo 54.000 doutníků nebo 400 kg tabáku. Zásobování musí být vydatné, protože bojující vojska musí být schopna velkých výkonů. Četli jsme o divisi, která pochodovala 36 hodin s malými přestávkami a urazila 102 km. Tyto potraviny jsou na frontu dodávány z Říše, ale pro zpestření jídelního listku jsou doplňovány tím, co se rekrutuje na místě. Tabák se ovšem zřídka najde a když, pak ho německý voják nemůže kouřit.

Dokončení se strany 1.

Evropě. Není to krvavý výsměch, mluví-li se dnes o pásmu sovětského vlivu v Dardanelách a na Bosporu, zatím co jsou nuceny boševické hordy z rozprášené fronty se uchýlovat stále dále a místy v divokém úteku stále dále na východ.

Tyto úvahy daly by se nejlépe zakončit ironickým komentářem k jednomu hlášení, které proběhlo v posledních dnech anglo-americkým tiskem.

Případá nám to ale přímo směšné, když chce dnes tato klika sovětské přiznat nadvládu ve východní

Vítězné tažení na východě

(tedy přece !!!) proto, že

lipští chirurgové provedli u německých vojáků malou operaci mozku, která je zbavila pocitu strachu. Takové zprávy, ať jsou již hodné hloupé, nám přece podávají vysvětlení o duševním rozpokození jak pisatelé, tak i čtenáři a ukazují nám, jak hluboko klesla soudnost lidí, kteří byli po desetiletí štvání a ohlupování židovsko-demokratickým tiskem. Těto skupině lidí by ani operace, již by byl odstraněn celý mozek, neškodila.

další »Paramirum« a »Paragranum«, obsahující systém medicíny. Jeho spisy byly vždy znovu a znovu vydávány, a kolem jejich autora vznikla celá odborná literatura. V souboji jeho spisů jsou také díla theologicko-filosofická, z nichž vyznačuje náboženské založení autorovo.

Roku 1528 odeslal Paracelsus z Basileje po té, když se s městskou radou nepohodl, a vedl dále život neklidný, provázený nedostatkem. Zdá se, že teprve poslední léta svého života v Salzburgu prožil klidně. Zemřel osamocen v tomto městě, v noci 24. září 1541, v poměrně mladém věku 48 let.

U příležitosti 400. výročí smrti tohoto velkého lékaře a badatele, byl jeho náhrobek na salzburuském hřbitově sv. Šebastiána pietně obnoven.

Dobré výhlídky na vinnou sklizeň letošního roku.

Berlín. - Ceps. - Na vlnících v Říši již pomalu dokvétá víno a podle zpráv, které docházejí z různých vinných oblastí Říše, má se za to, že vinná sklizeň v Říši bude letos dobrá. Zpoždění v květu, zaviněné pozdním jarem, má na druhé straně výhodu, že víno při květu neutrpělo počáskem žádných škod. Nejlepší zprávy docházejí z Rýnské župy (Rheingau), středního Rýna, od Mosely (Sáry a Kuvery, kde se většinou pěstují ryžličky, jež v minulých letech nevynikly, a v územích, kde se pěstují sylvánské nebo rakouské révy, které minulými mrazíky byly dosti postiženy, budou vysázeny většinou nové ryžličky, které jsou proti mrazům odolné a dávají také víno lepší jako-li.

že se podařilo již dnes obnoviti železniční síť v obsazeném nepřátelském území téměř v plném rozsahu až těsně za bojovou oblast. Jsouc si vědoma své převahy a v jistotě konečného vítězství, stojí německá branná moc připravena, aby nyní v novém operačním úseku pokračovala ve zničujícím boji, který započala řadou největších vítězství.

Rozšířený vodohospodářský program

Dosavadní vodohospodářské plány v území Protektorátu počítaly s výstavbou údolních přehrad, které by v celku vzduily 2,5 miliardy krychlových metrů vody. Uskutečnění tohoto programu mělo v oboru vodohospodářském uspokojiti nutné potřeby zemědělství, lesnictví a průmyslu, jakož i opatření pitnou vodu obcím, kde dosud vodovodní zařízení nebylo provedeno. Včetně českých zemí do Říše a jejího hospodářského celku stal se českomoravský vodohospodářský program součástí celkového vodohospodářského plánu říšského. S tohoto hlediska byl také vodohospodářský program Čech a Moravy přezkoumán. Při tom došlo k jeho značnému rozšíření, neboť přišli nové přehradní budovy míti celkovou kapacitu 3 miliardy krychlových metrů.

Hospodářský význam vodních staveb, které se v rámci tohoto programu uskutečnily, je nejvýš mnohostranný. Uspřádání vodních toků znamená v každém případě hospodářský přínos pro kraj, kterým tyto toky protékají, neboť tu vznikají nové dopravní spoje. Při tom je důležité, že vodní doprava je jak s hlediska technického, tak i finančního velmi výhodná. Regulace řek a potoků přináší dále přílehlým krajům ochranu před zhubnými povodněmi. To nejlépe ocení obyvatelstvo těchto oblastí. A co tu vzniká nových možností získati levný zdroj elektrické energie, která přijde k prospěchu jak zemědělského, tak zejména průmyslového podnikání. Jeví se tedy rozšíření vodohospodářského programu, k němuž dochází v souvislosti se začleněním Čech a Moravy do vodohospodářského celku Říše jako významný krok k zvelebení četných krajů.

Potrestání zdražovatele

Zemským úřadem v Brně byl potrestán Jaroslav Souček, rezník a hostinský, Budišov č. 5, okres Třebíč, pro předražování jatečného dobytka pokutou K 30.000.—, v případě nedobytnosti vězením v trvání 4 měsíců.

Ceny borůvek, brusinek, ostružin a lesních malin

Abý byl zavěšen pořádek ve zpeněžování lesních plodin, za které byly požadovány vysoké ceny.

Občanská vláda v Německu

Před 850 lety, 8. srpna 1091, zesnul v Pánu bl. Altmann, biskup pasovský. Původem z urobozeného rodu vesťalského, vystoupal v Paderbornu, kde se stal později učitelem na tamním klášterním učilišti. Jako probost císařské stál se dvorním kaplanem Heinricha III. v Goslaru. Jmenován biskupem v Pasově (Passau), hájil ve sporech o investituru stanovisko papeže Řehoře VII. s takovou horlivostí i částecím úspěchem, že popudil proti sobě Heinricha IV., který ho přinutil opustit město i dieci. Blah. Altmann odešel pak do Říma, kde byl jmenován papežským legátem pro německé provincie. Poslední události přispěly k osamostatnění maďarské a ruské větve pravoslavné církve. V rámci tohoto vývoje jmenoval regent admirál Horthy pravoslavného probosta dra Michala Popova administrátorem pravoslavných církví v Maďarsku.

Koncem července byly slavnostně vysvěceny další novostavby katolické university ve švýcarském Friburku, vybudované z příspěvků švýcarských katolíků.

Švýcarský svaz katolického učitelstva podal se. Stolicí prosebnou pěti, v níž tlumočí přední švýcarského lidu, aby byl blahorčen benediktní Menrad Eugster z Altstattenu, který zesnul před 10 lety ve známém pouťném místě v Einsiedelnu. Bratr Menrad, nazývaný také po altöttingském světi švýcarský Konrád z Parzhamu, pocházel z učitelské rodiny a jeho dva bratři se věnovali rovněž tomuto povolání.

V irském Waterfordu konal se koncem června národní eucharistický kongres. Sjezdovým heslem byla prosba: »Milosrdný Bože, zachovej pokojí ostrovu sv. Patrika!«

V přítomnosti irského ministerského předsedy de Valery a 47 členů vlády byl slavnostně intronizován nový arcibiskup v Dublinu, Msgr. J. C. Mc Quaid, prosulý odborníkem ve školních otázkách, který se také zúčastnil vynikajícím způsobem poslední škol. reformy v Irsku.

V domovních sv. Františka Xaverského v Pamploně, hlavním městě severošpanělské provincie Navarra, byla uspořádána před časem na paměť 400. výročí první cesty tohoto mistodáre k polhaním velkých místních výstav. V průběhu trvání této výstavy, která bude uzavřena 15. t. m., bylo uspořádáno několik misijních sjezdů.

Msgr. Daniel J. Gercke, biskup v Tucsonu, uveřejnil rozhodný protest proti rozvodovému zákonu, schválenému nedávno senátem státu Arizona. Podle tohoto zákona mohou být manželé rozvedeni již po 90 dnech společného soužití. K tomuto protestu katolického biskupa se připojil také biskup episkopální církve v Arizoně.

V Buenos Aires konaly se nedávno oslavy

oslavu demné 7 tun potraviny. Z toho je například 160 kg zrnkové kávy, 320 kg kávové lupinky, 8000 bochníků chleba, 800 kg másla, 1600 kg syra nebo uzenin. Je-li k obědu hrach, je ho 1600 kg. K tomu denně 96.000 cigaret nebo 54.000 doutníků nebo 400 kg tabáku. Zásobování musí být vydatné. Proč? Kých výkonů. Četli jsme o diviši, která požehovala 36 hodin s malými přestávkami a urazila 102 km. Tyto potraviny jsou na frontu dodávány z Říse, ale pro zpestření jídelního lístku jsou doplňovány tím, co se nachází na místě. Tabák se ovšem zřídka že kouřit.

Vítězné tažení na východě

Evropě. Není to krvavý výsměch, mluví-li se dnes o pásmu sovětského vlivu v Dardanělech a na Bosporu, zatím co jsou nuceny bojovat vícecky hordy z rozprášené fronty se uchýlovat stále dále a místy v divokém úterku stále dále na východ.

Tyto úvahy daly by se nejlépe zakončit ironickým komentářem k jednomu hlášení, které proběhlo v posledních dnech angloamerického tiskem. Těto skupině lidí by ani operace, již by byl odstraněn celý mozek, neškodila.

Z »dobře zpravených« míst se totiž tvrdí, že byly vybojovány německé úspěchy

(tedy přece II!) proto, že lipští chirurgové provedli u německých vojáků malou operaci mozku, která je zbavila pocitu strachu. Takové zprávy, ať jsou již hodné hloupé, nám přece podávají vysvětlení o důvěrním rozpoložení jak pisatele tak i čtenáře a ukazují nám, jak hluboko klesla soudnost lidí, kteří byli po desetiletí štvaní a ohlupováni židovsko-demokratickým tiskem. Těto skupině lidí by ani operace, již by byl odstraněn celý mozek, neškodila.

54067

Občanská záložna v Ivančicích

VKLADY — ZÁPŮJČKY.

100. výročí narození P. Champagnata, zakladatele kongregace Maristů, a současně 25. výročí trvání tamní maristické koleje. Oslava se zúčastnil kromě apoštolského nuncia také kardinal Copello z Buenos Aires, jakož i zástupci vlády. Maristé, jako učitelský řád, získali si velké zásluhy o katolické školství v Argentíně.

Jistý brazilský řeholník uveřejnil nedávno statistiku, dokazující, že v Brasílii panuje stále citelný nedostatek kněžstva. Jeden kněz připadá zde teprve na 10.000 věřících; naproti to-

mu ve Spojených státech připadá již na 662, v Itálii na 660 a v Říši na 897. O náležitě potřebě rozmnožení poctu kněží rozhodl se také arcibiskup v Rio de Janeiro, kardinál Leme, při položení základního kamene k vlastní budově katolické university.

Exerciční hnutí šíří se také v místních oblastech. Podle poslední zprávy z madagaskarského Alakimisty konaly se tu exercicie pro mládež z celkové účasti 1100 jinochů a dívek.

románu dokvětá víno a podle zpráv, které docházejí z různých vinných oblastí Říse, má se za to, že vinná sklizeň v Říši bude letos dobrá. Zpoždění v květu, zaviněné pozdním jarem, má na druhé straně počasným škod. Nejlepší zprávy docházejí z Rýnských žup (Rheingau), středního Rýna, od Mosely (Saar), kde se v minulých letech pěstují ryžlinky, jež v minulých letech neustály škod. V územích, kde se pěstují sylvánské nebo rakouské révy, které minulými mrazíky byly dosti postiženy, budou vysazeny většinou nové ryžlinky, které jsou proti mrazům odolné a dávají také víno lepší jakost.

rozšíření, neboť tato nová přiráda půdou máti Hospodářský meteo. úřad 3 miliardy, které se v rámci vodních staveb, tečily, je nejvyšší mnohostranný. Úspěšný případ hospodářský přínos pro kraj, kterým tyto toky protékají, neboť tu vznikají nové dopravní spoje. Při tom je důležitá, že vodní doprava je jak s hlediska technického, tak i finančního velmi výhodná. Regulace řek a potoků přináší dále přílehým krajům ochranu před zhubnými povodněmi. To nejlépe ocení obyvatelstvo těchto oblastí. A co tu vzniká nových možností získati levný zdroj elektrické energie, která přijde k prospěchu jak zemědělskému, tak zejména průmyslového podnikání. Jeví se tedy rozšíření vodohospodářského programu, k němuž dochází v souvislosti se začleněním Čech a Moravy do hospodářského celku Říše jako významný krok k zvelebení četných krajů.

Potrestání zdražovatele

Zemským úřadem v Brně byl potrestán Jaroslav Souček, řezník a hostinský, Budišov č. 5, okres Třebíč, pro zdražování jatečného dobytka pokutou K 30.000.—, v případě nedobytosti vězením v trvání 4 měsíců.

Ceny borůvek, brusinek, ostružin a lesních malin

Aby byl zaveden pořádek ve zpeněžování lesních plodin, za které byly požadovány velmi různé a namnoze přeměněné částky, stanovil nejvyšší úřad cenový pro celý Protektorát jednotné ceny tohoto zboží.

Při prodeji spotřebitelům smí stát u chodníka 1 kg borůvek nejvýše 8 K, bruslí ek 9,20 K, ostružin 8,70 K a lesních malin 11 K. To jsou ceny za I. jakost, tedy za zboží čerstvé zdravé, nepetrávané, suché a bez listů. Zboží II. jakosti, které má drobnější plody, není zcela čerstvé a po případě je přezrálé, avšak musí být způsobilé k požití nebo k zpracování, může se prodávat nejvýše za tyto ceny: borůvky 7,10 K, brusinky 8,10 K, ostružiny 7,70 K a lesní maliny 9,80 K.

Shrubač dostane u nákupny za 1 kg borůvek I. jakosti nejvýše 4,40 K, za brusinky 5,50 K, za ostružiny 5 K a za lesní maliny 6 K; odezdá-li zboží II. jakosti, obdrží od sběrný za borůvky 3,50 K, za brusinky 4,40 K, za ostružiny 4 K a za lesní maliny 4,80 K.

Zároveň byly stanoveny ceny, za které nakupují živnostníci zpracovatelé a podobně byli určeny odměny pro nakupovače a sběrný, jakož i nejvyšší obchodní rozpětí pro velkoobchod a maloobchod. V předepsaných částkách jest už zahrnuta i náhrada za vyschnutí a zkazení, takže z těchto příčin se už nesmí zboží dále zdražovat.

Kdo projel bergenskou trať - zná Norsko

Tomu, kdo by chtěl nabytí v době co nejkrásnější představy o norské přírodě v jejích různých projevech a v její pesiré tvárnosti, lze doporučit jízdu bergenskou trať, jež spojuje obě největší města Norska, Oslo a Bergen. Na této trati, na níž jízda trvá od rána do večera, střídají se v rychlém tempu scenerie jako ve velké obrazové knize. Vlak stoupá při tom do výše 1300 metrů, kde přiroda v důsledku vyšší zeměpisné šířky připomíná mnohem více oblasti velehorské než horsba stejné výše ve střední Evropě. Poblíže Finse, nejvyššího místa trati, projíždí vlak dokonce v blízkosti mohutného ledovce.

Bergenská trať vede kraji, které lze považovat za charakteristické ukázky Norska. Vystřídají se tam mírně zvlněné, jehličnatými lesy porostlé svahy u Oslofjordu, měkké lise kraje Ringelike, vážná jezera, bouřné pefeje a vodopády prudkých horských toků, údolí Hallingdalu se starou selskou kulturou, bezútesná pustota Hardangerské pláň, ledovce Hardangerfjellu a Folgefonnu, chmurné skály západního Norska, romantické fjordy. Hustými jehličnatými lesy, charakteristickými pro přírodu Norska, v nichž občas se zalesknou hladiny jezírek a močálů, dorazíme k prvnímu městu na trati - Hónesfossu.

Údolí je vroubeno svahy namnoze velmi strmými, jež místy jsou pokryty lesy borovic a břez, jinde holými

Vlak projíždí sněhem u Finse.

křemencovými a břidlicovými srázy s ornamenty kolmých pruhů, jež se sbíhají perspektivně k vrcholu. Někde se však údolí šíří v kotlinu s povlně se svažujícími úbočími. Porůznou je vidět státky, z nichž některé leží dosti vysoko na svahu nad pásem lesů. Na stanicích lze spatřit ženu v národním oděvu.

Hlavní obtíž při stavbě byl sněh, a ten i po dokončení trati ohrožuje dopravu. Během jízdy po Hardangerské pláni zřímě podlé koleji dlouhé dřevěné ploty, jež mají bránit nahromadění závějí. Někdy jsou palisády postaveny trojnásobně a čtverno. Jsou budovány s křímou ke trati, podle zkušeností o směru větru, převládajícím na tom či onom místě.

Palisády proti závějím nejsou však jediným opatřením proti sněhu.

Napadne-li mnoho sněhu, nestačily by k udržení pravidelné dopravy. Přes tu chvíli vjíždí vlak do dlouhých dřevěných galerií se střechem, lomenou v pravém úhlu. V zimě jsou galerie ty zabeďněny prkny v celé délce, v létě bývají stěny uvolněny ve výši oken, aby nebylo bráněno cestujícím v rozhledu po kraji.

Obojí ta opatření nejsou však s to zdolat dopravní obtíže v dobách, kdy povětrnostní poměry na Hardangerské pláni jsou nepříznivé. Vždyť v zimě pokrývá půdu vrstva sněhu, tlustá čtyři i šest metrů, ale v zářezech trati nahromadí se někdy závěje i do výše deseti metrů. Je proto nutno sněh často odstraňovat s koleji. Lokomotivy jsou v zimě opatřeny sněžnými pluhy, které odhazují sněh, nahromadivší se do výše pádrného metru, není-li příliš ztvrdlý. Napadne-li sněhu více, používá se pluhů otáčivých. Lopatkové kolo krájí sněh a odhazuje jej daleko od trati. V noci skýtá takový vlak fantastický pohled. V jasů svítilen vyhlíží proudy sněhu, rozstříkující se po obou stranách vysoko do vzduchu, jako zlatý ohňostroj. Někdy se však nahromadí sněžné stěny do takové výše, že lopatková kola nestačí vymrstit sněh přes jejich okraj. Tehdy se připevňují na plochy vozík, tažený lokomotivou, škrabádlá podobě pětmetrových křidel, a ta působí, že sněh se sesune na trať a je pak odhazován pluhem, který následuje za vozíkem. Padesát až šedesát mužů je zaměstnáno v zimě odstraňováním sněhu a kolem sta tesarů spravuje dřevěné galerie a palisády, jež byly poškozeny během dlouhé zimy.

Dráhy, zdolávající horské přechody ve Švýcarsku, dostupují sice větší výše než bergenská trať, ale tam podměnní poměry jsou mnohem příznivější. Železnice nepřekročuje tam hranici lesů a řádění sněhu není tam proto tak zlobné.

Jinou obtíž, pro kterou bergenská dráha je velmi nákladným technickým dílem, byla nutnost, vybudovat velké množství tunelů. Jejich počet je opravdu překvapující. Není nadsázkou, že na některých úsecích trati projíždíme více tunely než na volném vzduchu. Na bergenské dráze, měřící asi 500 km, je 184 tunelů. Některé z nich mají značnou délku. Nejdelší, gravahalský, měří 5311 metrů. Celkem asi 75 km, tedy skoro šestina trati vede tunely a sněžnými galeriemi.

Vodní toky, strže, průrvy, močály skýtaly ovšem také nemalé nesnáze. Bylo je nutno překonávat smělými mosty, často o mohutném rozpětí a pevnými hrázi.

Smrt moudrého starce

Dne 20. prosince 1938 zastavil se před starobrněnským klášterem Milosrdných bratří ná ozloužilá tvář, která se oblékala v kočár.

Premovaný lokaj sedl na kozliku a trafil se velitelství. Namalovaný znak na obou stranách kočáru s mírou ukazoval, že kočár patří biskupovi brněnskému. A bylo tomu tak: poslal jej biskup Stuffer před klášter.

Ale když za chvíli vytržoval fráter vrtný panu převorovi, že před klášterem stojí kočár, aby odvezl do biskupského paláce na návštěvu a na hostinu vzácného klášterního Dobrovolného, zakypal převor jenom starostlivě hlavou: »Jenom v božím úradku je psáno, bude-li lze někdy našemu důstojnému hostu zasednouti k přátelskému hovoru nebo k vědeckým pracím. Těžce ochuravěl abbé Josef Dobrovolný a sklíčen leží na lůžku. Nemůže vyjít z kláštera a nemůže už přiznat pana biskupa.«

Ale užyl přece - odozval se velmi zdvořile namítnout fráter vrtný. »Byl důstojný pan abbé ještě věru veselý a na nic si nestěžoval, ba velmi živě s návštěvníky hovořil.«

»Opšem,« pravil převor. »Po všechny tři dny, co je našim hostem, nenastal jsem se po divovat jeho svěžestí a jeho přátelskému smýšlení. Potěšilo mne a jistě všechny bratry, že se ubytoval právě u nás a takto prohlásil, že je také Milosrdným bratrem. Ano, řekl něho světa a chlouba nejvčetnější šlechtické společnosti - ale je v tom hodné pravdy. Což neprotoval on také každému milosrdnému, velkmu i malému, nerozdával stědra všem dary ducha svého? Podivní jsme se, že se odozval ve stáří tak požehnaným, v pětasedmdesáti letech, na cestu do Vídně (Wien) za drahoocennými ru-

ležel přikrytý poduškami silný starce. Od běti polštářů se mohl ná odrážela výrazná pohublá a nažloutlá tvář, která se oblékala v kočár. Premovaný lokaj sedl na kozliku a trafil se velitelství. Namalovaný znak na obou stranách kočáru s mírou ukazoval, že kočár patří biskupovi brněnskému. A bylo tomu tak: poslal jej biskup Stuffer před klášter. Ale hlas Dobrovolného byl živý, byt zastřený. Když slyšel, že převor přivádí lékaře, zakypal kostnatou rukou a pokoušel se o vtip: »Ale ne, ne - to je tuze předčasné - až někdy za patnáct roků, až mi poládné na devadesátku. Vždyť tolik práce ještě na mne čeká a tolik milosrdných, zakypal převor jenom starostlivě hlavou: »Jenom v božím úradku je psáno, bude-li lze někdy našemu důstojnému hostu zasednouti k přátelskému hovoru nebo k vědeckým pracím. Těžce ochuravěl abbé Josef Dobrovolný a sklíčen leží na lůžku. Nemůže vyjít z kláštera a nemůže už přiznat pana biskupa.« Lékař dlouho prohlížel nemocného starce, zkoušel puls, vyptával se na bolesti, dotazoval se, co nařídil klášterní lékař, a trafil se velmi vědně. Dobrovolný chraplavě řekl: »A vidíte, vy dobrodince trpícího lidstva, že nakonec to budou zase moje starodávné polže a k tomu leda trochu říjmy.« »Patrie - s přílišnou živostí přisvědčoval lékař. »Musíte mne uzdravit hojně brzy,« mluvil Dobrovolný rychle, »stakový člověk jako já nemá právě kdy, aby stonal. Bez toho jenom nemoc mne vztýčí v práci zděšovala. A já nescu z Vídně (Wien) plno poznámek, plno nového a velmi ceněného materiálu, který musí být zpracován.« Pozdvihl se a řekl tvrdě: »Chť bych ukázal, že stary Dobrovolný neztratil ještě svou soudnost svou paměť, svůj rozum.« Ze může ještě i mladší.

mých pruhů, jež se sbíhají perspektívně k vrcholu. Ně-
kde se však udolí šíří v kotlinu s povlněnou se svažují-
cími úbočími. Porůznu je vidět statky, z nichž některé
leží dosti vysoko na svahu nad pásem lesů. Na stani-
cích lze spatřit ženy v národních krojích. Kroj halling-
dalských žen sestává z krátkého živůtku, čepce s pe-
strým vyšíváním a vlněných nití a z květované ba-
vlněné zástěry. Na krku mají nezřídka těžké stříbrné
šperky.

Statky byly zřejmě v novější době přestavovány. Po-
sud lze tam však spatřit podlouhlé hallingdalské cha-
lupy s vysokými komíny. Kultura kraje měla vysokou
úroveň, jak lze seznat z ukázek selského umění v mu-
seu na Egdě. Zejména tam kvetlo »rosemalings«, ma-
lování na nábytku v duchu selského rokoka.

Ač v Hallingdalu oblihl se dáti ve vyšších polohách
něž jinde v Norsku, je tam chov dobytka nejzákladněj-
ší složkou života. V salašnictví se vyvinul zvláštní způ-
sob, soustava tří salašů v nesterpných výškách, v nichž
malé, ale vydatné dojící krávy pobývaly v různých do-
bách roku. Statky jsou vesměs malé, sedláci mívají vět-
šinou jediného koně.

Vlak se blíží k horskému přechodu.

Lokomotiva těžce supí po kolejích, jež stále napá-
dají se stávají nakloněnou rovinou. Rozhled po pláni
se šíří, vidíme velké plochy vod, stále častěji zříme
sněžná pole, jímž přibývá na velikosti. Krajina nabývá
arktického rázu. Trať dostupuje Hardangerviddy, Har-
dangerské pláně, která byla vždy postrachem cestu-
jících...

Historie vypráví o městě, která stihla ty, kdož se
ubírali v zimě nehostinnými témi končinami.

V kronice o králi Sverre lze se dočíst, jak mnoho
mužů králový družiny a 140 koní zahynulo na pláni po
týfenném bloudění r. 1177. V katolických dobách, kdy
Hallingdal tvořil součást stavangerské diecese, putovali
neznáma biskupové a kněží přes Hardangerskou pláň,
v níž bylo postaveno několik chat. U spisovatele Pedera
Claussona Friise r. 1613 čteme: »Jsem tam v horách
chaty, kde lidé mohou přenocovat, z nichž jedna se na-
zývá Biskupská chata, neboť na horách není statků,
a je zakázáno komukoli putovat přes tuto pláň od sv.
Bartoloměje k jarnímu svátku Nalezení kříže.« Zna-
mená to, že od 24. srpna do 3. května cesta byla ne-
schůdná. Stopy po chatách nebyly však nalezeny.

Asi 100 km trati vede velehorskou oblastí.

Je to část, při jejíž stavbě bylo třeba překonat nej-
větší překážky. I doverská dráha, spojující Oslo s mě-
stem Trondheimem, stoupá do značné výše, přes tisíc
metrů, ale trať sleduje starou poutnickou cestu, kdežto
na Hardangerské pláni bylo nutno hledat novou ne-
známou cestu v pustinách.

Na bergenskou dráhu, na jejíž nejobtížnější části —
mezi Roco a Vosseem — bylo pracováno 14 let — No-
rové právem mohou být hrdí. Je to mistrovské dílo
moderní techniky, i lze si pomyslit, že první den, kdy
byla zahájena pravidelná doprava mezi hlavními mě-
sty a Bergenem, dne 1. prosince 1903, byl národním
svátkem. Tridílný spás o stavbě bergenské dráhy obsa-
huje vyprávění o nových a překvapujících překážkách.

Kjøgal

uleví rychle při bolestech
v kloubech a v údech, při
bolení hlavy a nachlazení.

vede tunel, a sneznými galeriemi.
Vední toky, strže, průrvy, močály skýaly ovšem také
nemalé nesnáze. Bylo je nutno překonávat smělými mo-
sty, často o mohutném rozpětí a povynými brázdami.
Je tedy bergenská dráha nejen vzácným zdrojem dojmů,
nýbrž i krajně zajímavou ukázkou lidské tvůrčí
schopnosti.

Ve Finse jsme v nejvyšší položené stanici Norska. Jsme
tam ve výši 1222 metrů. Máme tam dojem, jako bychom
se ocitli na špicberkách nebo v Gronsku. Oslňující po-
hled je na sluncem osávený ledovec, z jehož jednotné
bílé hmoty vystupují místy tmavé skalní hroty, jež se
odrážejí od okolního ledu jako černé skvrny.

S nádražím ve Finse souvisí velký hotel, jenž je vy-
hledáván přáteli lyžařství, kteří tam holdují bílému
sportu zejména od února do pozdního jara. V okolí je
roztroušena řada soukromých sportovních chat. Podně-
bí je tam sice drsnější než na jiných místech, na trati
na Hardangerské pláni, ale má osvěžující vliv na ner-
vy. Nevýhodou jsou časté a rychlé změny v počasí.

Poblíže nádraží ve Finse stojí kamenný památník, po-
stavený, aby zvěčnil jméno jedné z obětí stavby ber-
genské trati, jméno inženýra T. Leke, jenž tam za-
hynul v sněžové bouři r. 1897.

Finse jest nejvyšší stanici bergenské dráhy, nikoli však
nejvyšším bodem, jehož dosahuje.

Ten leží ve výši 1301 metrů u hladiny Taugevatnu,
jež je zároveň rozvodím mezi Skagerrakem a Sever-
ním mořem.

Vlak projede vatnahelským tunelem, nejdelším tune-
lem nejen na bergenské trati, ale v Norsku vůbec, a sji-
ždí rychlým tempem k fjordům západního Norska. Kra-
jina se záhy mění, snih mizí, objevuje se stále více
zelené, zřime salaše a ojedinělé statky, dostáváme se
zase do obydlených končin.

V široké kotlině rozkládá se Vossevang, důležité tu-
ristické středisko a východisko výletů k Hardangervjor-
du a k Sognefjordu.

A za obcí Bolstadbyri spatříme první fjord v západní
části země.

Fjordy jsou pro Norsko zjevem tak charakteristickým,
že právem bývá nazýváno »zemí fjordů«.

K fjordům lze najít období jen v oblasti arktické, v
zemí Ohřové a na Novém Zélandě. Daleko, na celé de-
sítky kilometrů — Sognefjord dokonce na 180 kilo-

Brněnská tiskárna, 2 obrázky archivu »Dneš

Tunely a paliády na bergenské dráze.

jsme se, že se odrazí ve stě-
tak pozhánám, v pásce m-
sati letech, na cestu do Vid-
(Wien) za dražocennými ru-
um. Ze mize ještě i s mladý-
mi vejti do zápasu.

Ala škoda, že ve
skromosti až nadměrně odmi-
tal všelku pozornost, podry i
vsecko pohodli. Odmlát hou-
žemnaté kočár a raději šel p-
ky v dešti a mlhavé počasí.
Škoda, vědět škoda! Brno m-
to být na jeho zpáteční cestě
jenom zastávkou, jenom schů-
kou se starými přáteli a titeli,
ale bojím se, aby se tato zu-
stávka nebezpečně neprotáhla.

Biskupský kočár musel te-
dy odjet s nepořizovanou a pře-
vor se chystal na návštěvu k
nemocnému.
V tom nové zavazování u br-
ny a už vcházeli do kláštera
povolaný lékař, neboť lékař
klášterní dárkyně žádala min-
lékaře jiného, neuznávaje za
dostí spolehlivé své rozpozná-
ní a neodvažuje se převzít je-
diný odpovědnost za zdraví po-
cientsa tak vynikajícího. Pře-
vor se urtil s příchodem, tlu-
mením hlasem a kvapně mu
oznamoval, že nemoc zastihla
vzácného hosta nenadále a že
sám se netají s vážnými oba-
vami.

Ubrali se tedy oba do svět-
nice, kde odpočíval největší u-
čenec své doby.

Cela byla prostá, ale jasná
a přívětivá. Na obyčejném loži

mají fjordy v Norsku ráz mnohem romantičtější než by
se zdálo podle této stereotypní představy. Jsou tam i
fjordy o šířce několika desítek km, v kterých protějš-
bí se splyňují v neurčitou modrou siluetu. V Norsku
jsou fjordy, jež vroubí zelené, povlně se svažující
břehy, na kterých se daří i ovocným stromům, jako v
Hardangervjordu, fjordy, jímž je vtisknut ráz spíše idy-
lický než romantický, fjordy s plochými kamenitými
břehy, jako na pobřeží Skagerraku, fjordy, zasazené do
rámce temných jehličnatých lesů, jako Oslofjord, fjordy
s divoce romantickými scenériemi, kde se dech zatajuje
při pohledu na srázné hory, jež jakoby se ztrácel v
oblacích — takovým fjordem je Lyngfjord — jsou tam
fjordy s pustými, zoufale jednotvárnými svahy v nej-
severnější oblasti Norska, Finnmarce.

Za stanici Nestunem objevují se letohrádky a vily,
ukryté v zeleni listnatých lesů. Vlak se blíží ke starému
hansovému městu Bergenu.

Ala škoda, že ve
skromosti až nadměrně odmi-
tal všelku pozornost, podry i
vsecko pohodli. Odmlát hou-
žemnaté kočár a raději šel p-
ky v dešti a mlhavé počasí.
Škoda, vědět škoda! Brno m-
to být na jeho zpáteční cestě
jenom zastávkou, jenom schů-
kou se starými přáteli a titeli,
ale bojím se, aby se tato zu-
stávka nebezpečně neprotáhla.

Biskupský kočár musel te-
dy odjet s nepořizovanou a pře-
vor se chystal na návštěvu k
nemocnému.
V tom nové zavazování u br-
ny a už vcházeli do kláštera
povolaný lékař, neboť lékař
klášterní dárkyně žádala min-
lékaře jiného, neuznávaje za
dostí spolehlivé své rozpozná-
ní a neodvažuje se převzít je-
diný odpovědnost za zdraví po-
cientsa tak vynikajícího. Pře-
vor se urtil s příchodem, tlu-
mením hlasem a kvapně mu
oznamoval, že nemoc zastihla
vzácného hosta nenadále a že
sám se netají s vážnými oba-
vami.

Ubrali se tedy oba do svět-
nice, kde odpočíval největší u-
čenec své doby.

Cela byla prostá, ale jasná
a přívětivá. Na obyčejném loži

mají fjordy v Norsku ráz mnohem romantičtější než by
se zdálo podle této stereotypní představy. Jsou tam i
fjordy o šířce několika desítek km, v kterých protějš-
bí se splyňují v neurčitou modrou siluetu. V Norsku
jsou fjordy, jež vroubí zelené, povlně se svažující
břehy, na kterých se daří i ovocným stromům, jako v
Hardangervjordu, fjordy, jímž je vtisknut ráz spíše idy-
lický než romantický, fjordy s plochými kamenitými
břehy, jako na pobřeží Skagerraku, fjordy, zasazené do
rámce temných jehličnatých lesů, jako Oslofjord, fjordy
s divoce romantickými scenériemi, kde se dech zatajuje
při pohledu na srázné hory, jež jakoby se ztrácel v
oblacích — takovým fjordem je Lyngfjord — jsou tam
fjordy s pustými, zoufale jednotvárnými svahy v nej-
severnější oblasti Norska, Finnmarce.

Za stanici Nestunem objevují se letohrádky a vily,
ukryté v zeleni listnatých lesů. Vlak se blíží ke starému
hansovému městu Bergenu.

Ala škoda, že ve
skromosti až nadměrně odmi-
tal všelku pozornost, podry i
vsecko pohodli. Odmlát hou-
žemnaté kočár a raději šel p-
ky v dešti a mlhavé počasí.
Škoda, vědět škoda! Brno m-
to být na jeho zpáteční cestě
jenom zastávkou, jenom schů-
kou se starými přáteli a titeli,
ale bojím se, aby se tato zu-
stávka nebezpečně neprotáhla.

Biskupský kočár musel te-
dy odjet s nepořizovanou a pře-
vor se chystal na návštěvu k
nemocnému.
V tom nové zavazování u br-
ny a už vcházeli do kláštera
povolaný lékař, neboť lékař
klášterní dárkyně žádala min-
lékaře jiného, neuznávaje za
dostí spolehlivé své rozpozná-
ní a neodvažuje se převzít je-
diný odpovědnost za zdraví po-
cientsa tak vynikajícího. Pře-
vor se urtil s příchodem, tlu-
mením hlasem a kvapně mu
oznamoval, že nemoc zastihla
vzácného hosta nenadále a že
sám se netají s vážnými oba-
vami.

Ubrali se tedy oba do svět-
nice, kde odpočíval největší u-
čenec své doby.

Cela byla prostá, ale jasná
a přívětivá. Na obyčejném loži

mají fjordy v Norsku ráz mnohem romantičtější než by
se zdálo podle této stereotypní představy. Jsou tam i
fjordy o šířce několika desítek km, v kterých protějš-
bí se splyňují v neurčitou modrou siluetu. V Norsku
jsou fjordy, jež vroubí zelené, povlně se svažující
břehy, na kterých se daří i ovocným stromům, jako v
Hardangervjordu, fjordy, jímž je vtisknut ráz spíše idy-
lický než romantický, fjordy s plochými kamenitými
břehy, jako na pobřeží Skagerraku, fjordy, zasazené do
rámce temných jehličnatých lesů, jako Oslofjord, fjordy
s divoce romantickými scenériemi, kde se dech zatajuje
při pohledu na srázné hory, jež jakoby se ztrácel v
oblacích — takovým fjordem je Lyngfjord — jsou tam
fjordy s pustými, zoufale jednotvárnými svahy v nej-
severnější oblasti Norska, Finnmarce.

Za stanici Nestunem objevují se letohrádky a vily,
ukryté v zeleni listnatých lesů. Vlak se blíží ke starému
hansovému městu Bergenu.

Ala škoda, že ve
skromosti až nadměrně odmi-
tal všelku pozornost, podry i
vsecko pohodli. Odmlát hou-
žemnaté kočár a raději šel p-
ky v dešti a mlhavé počasí.
Škoda, vědět škoda! Brno m-
to být na jeho zpáteční cestě
jenom zastávkou, jenom schů-
kou se starými přáteli a titeli,
ale bojím se, aby se tato zu-
stávka nebezpečně neprotáhla.

Biskupský kočár musel te-
dy odjet s nepořizovanou a pře-
vor se chystal na návštěvu k
nemocnému.
V tom nové zavazování u br-
ny a už vcházeli do kláštera
povolaný lékař, neboť lékař
klášterní dárkyně žádala min-
lékaře jiného, neuznávaje za
dostí spolehlivé své rozpozná-
ní a neodvažuje se převzít je-
diný odpovědnost za zdraví po-
cientsa tak vynikajícího. Pře-
vor se urtil s příchodem, tlu-
mením hlasem a kvapně mu
oznamoval, že nemoc zastihla
vzácného hosta nenadále a že
sám se netají s vážnými oba-
vami.

**Když se nemůžete zbavit
nachlazení, pomohou Vám**

iž... několikrát

lování na nábytku v duchu selského roka.
Ač v Hallingdalu obilí se dává ve vyšších polohách než jinde v Norsku, je tam chov dobyteka nejúčinnější složkou života. V salašnictví se vyvinul zvláštní způsob, soustava tří salašů v nespělejších výškách, v nichž malé, ale vydatné dojčky krávy pobývají v různých dobách roku. Statky jsou vesměs malé, sedláci mívají většinou jediného koně.

Vlak se blíží k horskému přechodu.

Lokomotiva těžce supí po kolejích, jež stále nánádně se stávají nakloněnou rovinou. Rozhled po pláni se šíří, vidíme velké plochy vod, stále častěji zřímé sněžná pole, jímž přibývá na velikosti. Krajina nabývá arktického rázu. Trať dostupuje Hardangervídy, Hardangerské pláně, která byla vždy postrachem cestujících...

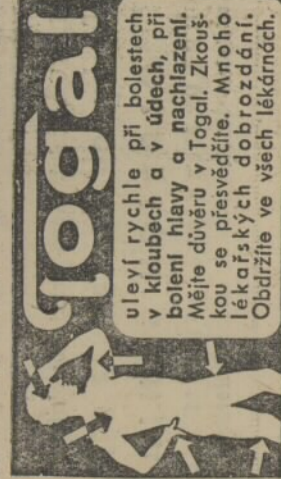
Historie vypráví o městečcích, která stihla ty, kdož se ubírali v zimě nehostinnými těmi končinami.

V kronice o králi Sverre lze se dočíst, jak mnoho mužů králový družiny a 140 koní zahynulo na pláni po čtyřicetiletém bloudění r. 1177. V katolických dobách, kdy Hallingdal tvořil součást stavangerské diecese, putovali nezřídka biskupové a kněží přes Hardangerskou pláň, v níž bylo postaveno několik chat. U spisovatele Federa Claussona Friise r. 1613 čteme: »Jsem tam v horách, chaty, kde lidé mohou přenocovat, z nichž jedna se nazývá Biskupská chata, neboť na horách není statků, a je zakázáno komukoliv putovat přes tuto pláň od sv. Bartoloměje k jarnímu svátku Nalezení kříže.« Znamená to, že od 24. srpna do 3. května cesta byla neschůdná. Stopy po chatách nebyly však nalezeny.

Asi 100 km trati vede velehorskou oblastí.

Je to část, při jejíž stavbě bylo třeba překonat největší překážky. I doverská dráha, spojující Oslo s městem Trondheimem, stoupá do značné výše, přes tisíc metrů, ale trať sleduje starou poutnickou cestu, kdežto na Hardangerské pláni bylo nutno hledat novou neznámou cestu v pustinách.

Na bergenskou dráhu, na jejíž nejobtížnější části — mezi Roon a Vossem — bylo pracováno 14 let — Norové právem mohou být hrdí. Je to mistrovské dílo moderní techniky, i lze si pomyslet, že první den, kdy byla zahájena pravidelná doprava mezi hlavním městem a Bergenem, dne 1. prosince 1969, byl národním svátkem. Třídní spis o stavbě bergenské dráhy obsahuje vyprávění o nových a překvapujících překážkách.

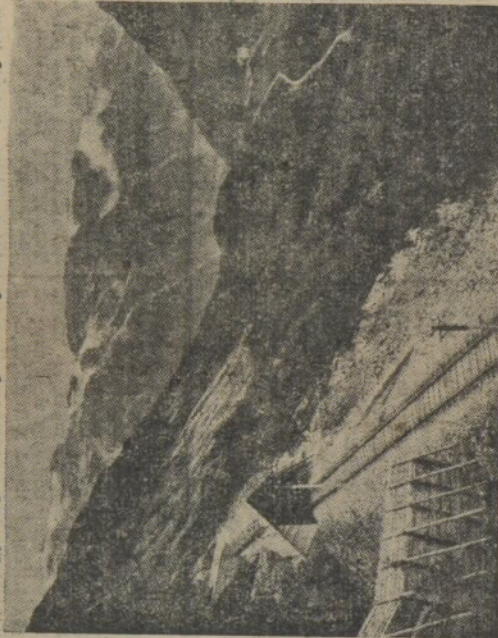

uleví rychle při bolestech v kloubech a v údech, při bolení hlavy a nachlazení. Mějte důvěru v Togal. Zkoušejte Togal. Mnoho lékařských dobrozdání. Obdržíte ve všech lékárnách.

hledávaní přátel lyžarství, kteří tam hořdijí bílému sportu zejména od února do pozdního jara. V okolí je roztroušena řada soukromých sportovních chat. Podněbí je tam sice drsnější než na jiných místech na trati na Hardangerské pláni, ale má osvěžující vliv na nervy. Nevýhodou jsou časté a rychlé změny v počasí.

Poblíže nádraží ve Finse stojí kamenný památník, postavený, aby zvěčnil jméno jedné z obětí stavby ber-

Brněnská tiskárna, 2 obrázky archivu »Dnes«

Tunely a paliády na bergenském dráze.

genské trati, jméno inženýra T. Leke, jenž tam zahynul v sněhové bouři r. 1897.

Finse jest nejvyšší stanicí bergenské dráhy, nikoli však nejvyšším bodem, jehož dosahuje.

Ten leží ve výši 1301 metrů u hladin Taugevatnu, jež je zároveň rozvodím mezi Skagerrakem a Severním mořem.

Vlak projede vatnahalským tunelem, nejdelším tunelem nejen na bergenskou trať, ale v Norsku vůbec, a sjíždí rychlým tempem k fjordům západního Norska. Krajina se záhy mění, sníh mizí, objevuje se stále více zelené, zřímé salaše a ojedinelé statky, dostáváme se zase do obydlených končin.

V široké kotlině rozkládá se Vossevang, důležité turistické středisko a východisko výletů k Hardangervídu a k Sognefjordu.

A za obcí Bolstadøyri spatříme první fjord v západní části země.

Fjordy jsou pro Norsko zjevem tak charakteristickým, že právem bývá nazýváno »zemí fjordů«.

K fjordům lze najít období jen v oblasti arktické, v zemi Ohňové a na Novém Zélandě. Daleko, na celé desítky kilometrů — Sognefjord dokonce na 180 kilometrů — zarezávají se fjordy do vnitř země. Představu fjordu spojujeme obvykle s obrovskými turistickými brožurami s obrazy úzké vlní hladin, sevřených s obou stran sráznými, vysokými holými stěnami skal. Ve skutečnosti

ale bojím se, aby šlo o něco jiného, než o nemoc vyvolanou křídou. Biskupský kočár musel tedy odjet s nepořádkem a přeor se chystal na návštěvu k nemocnému.

V tom nově zazvonění u brány a už vcházeli do kláštera povolání lékař, neboť lékař klášterní důtklivě žádal miněti lékaře jiného, neuznávaje za dosti spolehlivé své rozpoznání a neodvažuje se převzít jediný odpovědnost za zdraví pacienta tak význačného. Převor se utíral s příchodem, tlumením hlasem a kvapně mu oznamoval, že nemoc zastihla vzácného hosta nenadále a že sám se netají s význačnými obavami.

Ubírali se tedy oba do světnice, kde odpočíval největší učenec své doby. Celo byla prostá, ale jasná a přívětivá. Na obyčejném loži

se zdálo podle této stereotypní představy. Jsou tam i fjordy o šířce několika desítek km, v kterých protějšky břehy splývají v neurčitou modrou siluetu. V Norsku jsou fjordy, jež vroubí zelené, povlnné se svažující břehy, na kterých se daří i ovocným stromům, jako v Hardangervídu, fjordy, jímž je vtisknut ráz spíše idyllický než romantický; fjordy s plochými kamenitými břehy, jako na pobřeží Skagerraku, fjordy, zasazené do rámece temných jehlíkatých lesů, jako Oslofjord, fjordy s divoce romantickými scenériemi, kde se dech zatajuje při pohledu na srázné hory, jež jakoby se ztrácejí v oblacích — takovým fjordem je Lyngsefjord — jsou tam fjordy s pustými, zoufale jednotvárnými svahy v nejsevernější oblasti Norska, Finnmarce.

Za stanicí Nestunem objevují se letohrádky a vily, ukryté v zeleni listnatých lesů. Vlak se blíží ke starému hansovému městu Bergen.

Vojtěch Maríněk:
Pochodně a světlík.

mají fjordy v Norsku ráz mnohem rozmanitější než by se zdálo podle této stereotypní představy. Jsou tam i fjordy o šířce několika desítek km, v kterých protějšky břehy splývají v neurčitou modrou siluetu. V Norsku jsou fjordy, jež vroubí zelené, povlnné se svažující břehy, na kterých se daří i ovocným stromům, jako v Hardangervídu, fjordy, jímž je vtisknut ráz spíše idyllický než romantický; fjordy s plochými kamenitými břehy, jako na pobřeží Skagerraku, fjordy, zasazené do rámece temných jehlíkatých lesů, jako Oslofjord, fjordy s divoce romantickými scenériemi, kde se dech zatajuje při pohledu na srázné hory, jež jakoby se ztrácejí v oblacích — takovým fjordem je Lyngsefjord — jsou tam fjordy s pustými, zoufale jednotvárnými svahy v nejsevernější oblasti Norska, Finnmarce.

Za stanicí Nestunem objevují se letohrádky a vily, ukryté v zeleni listnatých lesů. Vlak se blíží ke starému hansovému městu Bergen.

Když se nemůžete zbavit nachlazení, pomohou Vám již 2 Rheila několikrát denně.
V lékárnách a drogeriích K 5,- a K 10,-